

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

Макъ

1923-рэ ильсүүм
пътханы
кынчелжээнгээ туудын

№ 50 (22259)

2021-рэ ильс

МЭФЭКУ

ГҮЭТХАПЭМ и 25-рэ

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КҮХЭТЫУТЫГХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТӨШТХ
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

Адыгейим и Лышъхъэ зэхэсигъор зерищагъ

Хабзэр Адыгэ Республикаэм щамыуқыоным фэгээзэгээ координационнэ зэлүкэм изэхэсигъоу тигъуасэ щылагъэм лъэпк проекхэм ягъэцкэлэнкэ хэбзэукуныгхэр зышыхэрэм ягъогупэ пыбзыгыгэным, миграции политикэр Адыгэ Республикаэм зэрэшьзерахъэрэм, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм игъэктотыгъэ гэцэклэжынхэр арашыллэхэ зыхыукэ хэбзэукуныгхэр амышынхэм япхыгъэ юфыгъохэм үкіи нэмүкхэм щатегушыгагъэх. Адыгейим и Лышъхъэу Күмпүл Мурат юфтыхъабзэр зерищагъ.

АР-м и Улпъэклокло-лытэктэо палатэ итхаматэу Павел Стациенкэм зэхэсигъом кызыэрэшигуягъэмкэ, АР-м и МВД игъусэхуу мыгъэ улпъектүн юфтыхъебзэ пчыагъэ зэхашщэфт. Ахэм

ащыцэу 3-р Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ игъо зэрильгэгүйгэ тетэу. Ахэр зыфэгъэхьыгхэр лъэпк проекхэу «Псөүллэмрэ къэлэ щылаклэмрэ», «Щынэгъончээ үкіи шэпхъэшүхэм адиштэрэ

(Икэух я 2-рэ нэклуб. ит.).

Министраклэм нэгдусэ фашыгъэх

Урысыем хэгъэгу клоц юфхэмкэ иминистрэу Владимир Колокольцевым видеоконференции шыкылэкэ шьольыр заулэмэ хэгъэгу клоц юфхэмкэ яминистерствэхэм куулыкъу ашызыхъы-хэрэр япэшаклэхэм, Адыгэ Республикаэм хэгъэгу клоц юфхэмкэ иминистрэу агъэнэфэгъэ, полицием иполковникэу Иван Бахиловри ахэм зэрахэтэу, тигъуасэ нэгдусэ афишыгъэх.

Зэхэсигъом хэлэжьагъэх Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу Күмпүл Мурат, Адыгейим и МВД къепхыгъэ Общественне советым итхаматэу, АР-м и Къэралыгъо упчлэжьэгъюу Тхакуущынэ Аслъян, Урысые Федерациим и Президент и Полномочнэ лыклоу ЮФО-м щылэм иаппарат Республикаэмкэ

ифедеральнэ инспектор шхъялаиу Сергей Дрокинир, Адыгейим и Апшээрэ хыкүм итхаматэу Шумэн Байзэт, АР-м ипрокурорэр Игорь Шевченкэр.

Шыгуу къэтэгъэкыжы, Урысые Федерациим и Президент 2021-рэ ильэсүм гээтхапэм и 18-м ышыгъэ Указэу N 149-р зытэймкэ Адыгэ Республикаэм

хэгъэгу клоц юфхэмкэ иминистрэу полицием иполковникэу Иван Бахиловыр агъэнэфагъ. Урысыем и МВД Рязань хэкумкэ и Гээторышланлэ ипащэ игуадзэу, полицием ипащэу тапэкэ ар щытыгъ. Цыфхэм пэшэнгыгъэ адызехъэгъэнэмкэ ахэм оптышхуу ялэр, министерствэхэм пэшаклэу афагъенэфагъэхэм яамалхэр икьюу шьольырхэм зэрашагъэфедэштхэм ицыхъэ зэрэтельыр Владимир Колокольцевым кыгуягъ. Урысые Федерациим и Президентэу Владимир Путиним Урысыем и МВД кыфигъэууцээ пшээрлыхэм ягъэцкэн анахъэу анаэ зэрэтигъетын фаер зэхэсигъом щихагъэунэфыкыгъ.

Анахъэу ар зыфэгъэхьыгъэр цыфхэм общественне щынэгъончагъэ ялэнэм, къольхъэ тынтыхынэм ебэнэжыгъэнэм, IT-бэлжэшагъэхэм апэуцужжыгъэнэм, экономикэ бэлжэшагъэхэм къаклэгъэчыгъэнэм, гъогум щынэгъончэуу щызеклонхэм япхыгъэ юфыгъохэр ары. Цыфхэм закынзерафагъээрэхэхэм нахыншоу юф адашшэ-

ним лъэшэу анаэ тирагъэтынэу пшъэрыл къафашыгъ. Сыда плюмэ аш елптыгъэшт цыфхэм хэбзэухүмэкт куулыкъуухэм уасэу къафашыгъ.

Кэлэцыкыу зыгъэпсэфыгъо уахътэр къызэрэблагъэрэм епхыгъэу общественне рэхъатыгъэ щынэгъончэ юфэу ашлэрэр агъэльшынэу зэхэсигъом пшээрлыгъ щафашыгъ. Ашкэ щысэу Владимир Колокольцевым Адыгэир кыгъэльгэгъуагъ. Мы шьольырхэм зыгъэпсэфаклохэр бэу къэлх, зеклоу къеуаллэрэми ильэс къэс хэхъо зэпйт. Зэхэсигъом пшээрлыгъ заулэ щафашыгъ кадрэхэм ягъэхьын, куулыкъуу зыхыхэрэм амал дэгүхэр афызэххэшгээнхэм япхыгъэу.

Владимир Колокольцевым зэхэсигъом хэлажьэхэрэм къафигъэптыгъ цыфхэм амакъэ зыщатыгъ, якъэтихыкыу зыщызэхшэшт мафхэм общественне рэхъатыгъэрэм щынэгъончагъэрэ щылаклэмкэ ишыкагъэ амалхэр зэрахъанэу.

Урысыем и МВД ипащэ зэрэхьгэунэфыкыгъэмкэ, япшээрлыхэр шуагъэ кытэу агъэ-

цэклэн залъэкыщыр хэбзэухүмэкт куулыкъуухэмээр хабзэм игъэцкэлэкт куулыкъуухэмээр азыфагу зэдэлэжьэнгыгъэ пытэ или зыхыукэ ары нылэп.

Адыгейим и Лышъхъэу Күмпүл Мурат зэхэсигъом Иван Бахиловым щыфэлльэуагъ илофшэн гъехьагъэхэр щишиынэу. Аш зэрэхигъэунэфыкыгъэмкэ, федеральнэ гупчэм ишуагъэктэо Республикаэм ихэбзэухүмэкт куулыкъуухэмээр зэдэлэжьэнгыгъэу адыгээр нах агъэлтиэн альэкыгъ.

«Адыгэ Республикаэм и МВД-рэ тэрье шуагъэ кытэу тызэрэзэдэлжээрэмкэ цыфлъэпкыыбэ зыщызэдэпсэурэ тиреспубликэ мамырныгъэмрэ рэхъатыгъэмрэ кынчыуухуумэгъэнхэм атэгъэлсэхъэгъэ юфыгъуабэ псынкэу зэштохын тэльэкы. ЮФО-м имызакьюу, зэрэхгээгоу зыпштэктэ, Адыгэир анах шьольыр рэхъатхэм зэрашыгъэу къэнэжьы. Тэркэ мэхьнэшхо и юфхэр джащ тетэу лыклоу тэнхэм», — хильэунэфыкыгъ Күмпүл Мурат.

Хабзэр амьуконоимкэ, Республикаэм исхэм яфитынгъэхэр къэхүмэгъэнхэмкэ, гъогурыклонымкэ шалхъэхэр къыдэлтыгъэнхэмкэ Республикаэм ихэбзэ куулыкъуухэмрэ МВД-мрэ язэдэлжьэнгыгъэ зэрагъэптыгъ шылаклэмкэ ишыкагъэ амалхэр зэрахъанэу.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ипресс-куулыкъу

Владимир Путиным вакцинэр зыхаригъэльхъагъ

Привикэр Iахыттоу гоштыгъэу зы нэбгырэм халхъан фаеу щыт. Урысыем щыпсэоу апэрэ Iахыр зыхалхъагъэр нэбгыре миллиони 6,3-рэ мэхъу, вакцинэр зэрэштын фаен фэдизээ зылекхъагъэр нэбгыре миллиони 4,3-р ары. Тыгъоснахыпэ, гъэтхапэм и 23-м, вакцинэм

иапэрэ Iахь УФ-м и Президентэу Владимир Путинни зыхаригъэльхъагъ.

Блэкыгъэ ильэсэм итыгъэгъээз мазэ къералыгъом илаш пресс-конференциешоу илагъэм привикэ ышыштымэ къызыщечупчыхэм, ыныбжыкэ къекунэу вакцинэ щылэ зыхуккэ, шлок

Коронавирусыкэм зызериушомбъурэр тихэгъэгу къыщызэтегъэуцогъэнам анахыбэу фэйорышагъэхэм ашыщ зэпахыре уз мэхъаджэм пэшүеекорэ вакцинэхэр цыфхэм ахальханхэу зэрэрагъэжъагъэр.

имылэу зыхаригъэльхъаштэу къылгъагъ. Аш ыуж «Спутник V» зыфиорэмрэ «Эпи-ВакКоронамэр» зынубжь хэктагъэхэм зыхалхъаным зэрэфытегъэпсихъагъэхэр УФ-м псаунигъэр къеухумэгъэнэмкэ и Министерствэ къышуихъатжыгъ.

Владимир Путиным къызэриуягъэу, привикэм ишын ригъэжъагъ. Вакцинэр нэбгыре пэпчь илкынэ-лынэ зэфэшхъафэу ештэ, апэрэ мафэм зитемпературэ дэклуаеу, гъеретинчэе ышыхъэрэ къахэкъях, зыпарэки зэхэзымышихъэрэри

щылэх. УФ-м и Президент ипресс-секретарь къызэриуягъэмкэ, зэхэзымышиагъэхэм Владимир Путиныр ашыщ, вакцинэм иапэрэ Iахь зыхалхъем ыуж аш илофшлэн пидзэжъыгъ. Ау зыхаригъэльхъагъэм ыцэ Кремлым къыщырауягъэп, ашыщ зыпари къыхамыгъэччын пай аушшэфэу ары къызэриуягъэр.

— Урысыем къышашырэ вакцинэхэм цыхээ афэшынэу зэрэштыр, зэрэмшинаагъохэр тэубытагъэ хэлъэу къэтон тльэкыншт, щылэнгъэм ар къыгъэльгъягъ. Ары па-

кюш, нэмийк Iэкыб къэрал вакцинэхэм аш фэдэу инэу цыфыр къэзыухъумэрэ ахээтэп, — къышуягъ Владимир Путиным аш ыпэрэ мафэм зэхэсгыгъо илагъэм.

Урысыем къышашырэ вакцинэхэр зищыкэгъэ къэралыгъохэм япчьягъэ хахъоми, тихэгъэгу исхэм ящиагъэм фэдизыр алэкэгъэхъэгъэнэри анахь шхъяаэу зэрэштыр, цыфхэр привикэ зэршыхъэрэм нахь хэгъэхъогъэнам мэхъанэшо зэриэр Президентым къыклигъэтхъыгъ.

АР-м и Парламент

Джэпсэльэ 11 тидепутатхэм агъэхъазырыгъ

Тыгъусэ, гъэтхапэм и 24-м, АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм я LX-рэ зэхэсгыгъо илагъ. Парламентын и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм ар зэришагъ.

Пстэумэ апэу АР-м и Общественнэ палатэ хэтынхэр депутатхэм агъэнэфагъэх. Общественнэ организации зэфэшхъафхэм нэбгыришл къагъэльхъагъ. Кандидатурэхэм Парламентын икомитетхэр пэшшоргъэштэг, зэхэсгыоми амакъэхэр ащафатыгъэх. Аш тетэу АР-м и Общественнэ палатэ хагъэхъагъэх Адыгэим ыкчи Пшызэ шьольтыр ашыпсэурэ быстымэнхэм ямутиеу Къэрдэн Аскэрбый, Мыекъопэ ыкчи Адыгэ епархием яархиепископэу Тихон, «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан, заом, Иофшэнэм, Улшыгъэ KluachЧехэм ыкчи хэбзэухумэкю организхэм яветранхэм яобштвеннэ организации ишащэ Къоджэ Аслъян, къэндэл обществэу «Дуслык» зыфиорэм ишащэ Алим Ильясовыр, нэмийкхэр.

Нэүжүм зытегущыиагъэхэм ашыщ 2021-рэ ильэс бюджетым ыки 2022 — 2023-рэ ильэсхэм агъэнэфагъэхэм афэгъэхыгъэхэзбээзүүцгээм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм. Ильэсэу тызыхэтэй бюджетым зымыгъэзэжыщт мылькоу къыхэхъоштэр сомэ миллиони 181,3-кэ нахыбэ шыгъэнэм ар фэгъэхыгъ. Аш ыщүэу сомэ миллиони 178,9-р посэуплэ-коммуналын хызметым зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэмкэ Фондым зээгэгыныгъэ тедзэу ышыгъэхэм къапкъырыкыгъ, сомэ миллиони 2,4-р жыы хуугъэу, зэхоным нэсигъэ посэуплэхэм ачлэхэм ягъэкошын пае Тэхъутэмькье районым блэгъыгъэ ильэсэйм фагъэклогъагъэм щылэу къенагъэр ары.

АР-м и Улпъэлокло-лъытэкло палатэ икыгъэ 2020-рэ ильэсэм Иофэу ышагъэм ыкчи Республике

бюджетыр гъэфедагъэ зэрхъуягъэм афэгъэхыгъэ докладэу аш илаш къышыгъэми депутатхэр едэгүүтэй. Павел Стациенкэм къызэриуягъэмкэ, ильэсэм улпъэкун Иофхъэбзи 7 зэхажагъ. Ахэм ашыщэу щыр амынхъяау мы ильэсими лъагъэхъяау. Сомэ миллиарди 2-рэ миллион 331,8-р ыкчи сомэ миллиардрэ миллиард 343,6-рэ зыосэ мылькур гъэфедагъэ зэрхъуягъэр аулпъэкү.

Палатэм илаш идоклад къызэрэшхигъэшчигъэмкэ, УФ-м финансхэмкэ и Министерствэ шьольтырхэм ярейтингэу ыгъэхъазырхэм иедзыгъо «Финансовый контроль» зыфиорэм бюджетыр зыдэклуагъэр анахь шхъаихыгъэу къэзигъэльгъэрэ субъекти 10-м Адыгэир ашыщэу щыгъэнэфагъ.

АР-м и Парламент идепутатхэр федеральнэ хэбзээзүүцгэхъэм ашыщхэм зэхъокыныгъэхэр

афэшыгъэнхэм къещакло фэхъуягъэхуя ахэм атегущыиагъэх. Джаш фэдэу УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэу Михайл Мишустиним, УФ-м Федерациемкэ и Совет, Къэралыгъо Думэм ядепутатхэм афэгъэзэгъэ джэпсэльэ шылыгъиз агъэхъазырхъ. Депутатхэм цыфхэр зырагъэблагъэхэм ахэм къякло-лъагъэхэр зыгъэгумэхъихуя зиггүту къашыгъэхэр ары зэпстэумэ лъапсэу афэхъуягъэр.

Социальнэ ыкчи страхованиемкэ пенсиехэм, къэлэцыкло сэквятныгъэ зилхэм, ицыкльгъом къышыублагъэу апэрэ купым хахъэрэ сэквятныгъэ зилхэм алъыплэхэрэм ахъшэу къафаклорэм ятынкэ шапхъэхэм зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм, зыныбжь имыккугъэхэм япункэ, яыгынкэ шылдэгээрийн икьюу зымыгъэцакло къулыкъухэм тазырэу атырэр къээтигъэнэ, хэбээ гъэцкэлкло къулыкъухэм

яофишэхэм, ахэм яшхъэгъу-сэхэм ямылтку гъэфыкъуягъэ хуугъэмэ, социальнэ Иэплигъу ятыгъэнэмкэ юридическэ шапхъэхэр икьюу зэрэмгъэнэфагъэхэм, сабыибэ зэрэс унагьоу посэукэ амалхэр нахыншыу шыгъэнхэм пае ипотекэр зыгъэпсигъэхэм, унагьом, ныгъом, тыгъом ыкчи къэлэцыклоу яплигъэгъу ятыгъэнэм ылъэнекъокэ щылэ шыкхэм джыри ахъэхъогъэнэм, нэмийкхэм ахэр афэгъэхыгъэх. Къещакло зыфхъуягъэхэм затагушыиагъэм ыуж зэкэри игьюо алъытагъ.

Джаш фэдэу депутатхэм ныбжыклохэм къэралыгъо Иэплигъэгъу ятыгъэнэм, зыныбжь икуюгъэ хэушхъафыкыгъэ цыф купхэм алъыплэгъэнэмкэ чынгэ зыгъэорышэгъэжыгъэ къулыкъухэм шылдэгээрийн ялхэм, ящэнэрэ ыкчи аш къыкэлъыкло сабыи къызэрхъуягъэ унагьоу зиггот маклэхэм, ильэси 3 — 7 зыныбжь къэлэцыклохэм мазэ къэс афэкторэ ахъщэтынхэм, Къэралыгъо Советын — Хасэм идеупат истатус, Республике щыпсэухэрэр ошэ-дэмийшэ Иофхэм ашыухъумэгъэнхэм, административнэ хэукаоногъэхэм, къэралыгъо мылькур приватизация шыгъэнэмкэ прогнозхэм, нэмийкхэм афэгъэхыгъэхэзбээзүүцгэхъэм ахъшэуягъэхэр афэшыгъэнхэм афэгъэхыгъэ зоногно-проектхэм, законхэм атегущыагъэх, аштагъэх.

Ахэм анэмийкэу Краснодарскэ посыгыгъэлэр зэрэгэшдэрэм изэгъэшлэн фэгъэзэгъэнэу комиссие мы зэхэсгыгъом щызэхаагъ, Ныбжыкло парламентын и Положении зэхъокынгъэхэр щыфашыгъэх.

Пстэумки Иоф 70-рэ повесткэм щыгъэнэфэгъагъ.

Нэкүубгъор зыгъэхъазырыгъэр ХҮҮТ Нэфсэт.

Культурэмрэ щыІэнүгъэмрэ

Пшъэрыйль шъхъаIэр пхыращы

Министерствэм иколлегие игъэкотыгъэ зэхэсигьо илагь.
Министерствэм 2020-рэ ильэсэм иоофшагьэ зэфахысыжыгь,
2021-рэ ильэсэм пшъэрыйльэу ялхам атегущылагьэх.
Республикэм культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ зэхахьэм зэфэхысыжьхэр къышишыгьэх.

Культурнэ щыІакэ-псэукэм цыфхэр нахышлоу къыхэшгъэнхэр пшъэриль шъхъаIехэм ашыщу Аульэ Юрэ къыгуагь. Къудажхэм адэт культурэм иунэхэм яоофшэн лъэхъаным диштэу зэхэшгъэныр, культурэм икъулыкъушIехэр иоффэм нахышлоу ахэлажьхээз цыфхэм алтыIесынхэр пшъэриль хэхыгъхэм ашыщу.

Художественнэ культурэм, искуствэм нахь заушъомбгүйнэм фэшI цыфхэм ясэнаущыгъэ къызэрэзIахырэм пащэхэм мэхъэнэ ин раты. Гъэсэнгъэм, шIенгъэм, Iакыб хэгъэгүхэм зэпхынгъеу адь-

тилхэм ахэлжхьогъэним, нэмийкхэм министрэр къатегуагь.

Культурэм иоофшапIехэр

Культурэм епхыгъэ иоофшепI 317-рэ республикэм ит. А пчагьэм щыщу тхылъеджапIехэр 144-рэ мэхъух. Культурнэ-зыгъэпсэфыпI иоофшапIехэр 132-рэ, театри 4, музеи 8, нэмийкхэри Адыгейм илэх.

Культурэм иунэхэр, модельнэ тхылъеджапIехэр къызэрэзIахыгъхэм яштуагъекэ

культурэм иоофшэхэм япчагьэ 100-м ехьу хэхьуагь.

КілэцыкIухэмрэ ныбжыкIехэмрэ культурэм, искуствэм нахышлоу ахэлжгъэнхэм фэш «Культурэм ихэхъонигь» зыфиорэ къэралыгьо программэр Адыгэ Республиком культурэмкэ и Министрствэ егъецакI.

Зэпахыре узым къыхэкIеу культурэм иоофшэхэм зэхашэрэ зэлжкIегъухэр нахь макIе хуугъях нахь мышIами, цыфхэм ягуптытэ изыкъегъэлтын, языгъэпсэфыгьо уахтэ гъешгъено нэу агъэкюним афэгъэхыгь иофтхъабзэхэр Интернетымкэ зэхашэнхэ альэкыгь. Кынным нахь пытэу зэкъуигъеуагъях.

Фестивальхэр

Къэралыгьо гъэпсыкIе илэу Адыгейир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхүрэм фэгъэхыгьэ дунэе фестивалэу «Адыгейим ижъогъожьыхэр» гъешгъеноу куагь.

Театрэхэм апае пьесэхэр тхыгъэнхэмкэ зэнэкъокью зэхашгъям шуагъе къызэрхыгъэр драматургхэм, режиссерхэм, театрэхэм ялацхэм хагъеунэфыкIигь.

Адыгейир ильэси 100 зэрэхүрэм фэгъэхыгьэу республикэм и Къэралыгьо камернэ музыкальнэ театрэу Ханэхьу Адамэ ыцэ зыхырэр Астрахань хэкум щыагь, спектаклэу кын-

шигъэлэгъуагьэр агу рихыгь.

Ансамблэу «Исламыер» юбилей зэхахьхэм ахэлжагь. «Теуцожь Цыгъю — Адыгейим ильэпкэ ашуг» зыфиорэ фестиваль-зэнэкъокъур Теуцожь Цыгъю къызыхуугъэр ильэси 165-рэ зэрэхуугъэм фэгъэхыгьагь.

2020-рэ ильэсир шIэжьымрэ щытхуумрэ я Ильэсзу щытагь. Адыгейим культурэмкэ иоофшэхэр хэгъэгум Ѣыклюгъэ фестивальхэм, зэхахьхэм ахэлжагьагь. Патриотическе иоофшэнхэр 2021-рэ ильэсир Ѣылъягъекуатэх.

Псэуалъэхэм язэтегъэпсыхъан

Культурэм иунэхэр, еджапIехэр зэрагъэцкIэжхэрэм, Фэдэз культурэм и Унэ къызэршызэуахыгьэм, нэмийк зэхьюкIынгъхэм министрэр къатегущыагь. Джыре уахтэ Лъэпкэ театрэу И. Цэим ыцэ зыхырэр, Урыс театрэу А. Пушкиным ыцэкIе Ѣытэр зычIетыхэ унэр агъэцкIэжы. Бжыхъэм къызэрIахыжын ямурад.

«Театрэхэр кілэцыкIухэм атай» зыфиорэ федеральнэ иофтхъабзэм Урысъем и политическе партиеу «Единэ Россия» кIэшакло фэхүгь. Адыгейим икIэлэцыкIу театрэу «Дышшэ къошиным» «Единэ Россия» мылькукIе IэпIэгъу къыфэхуугь.

Тэхьутэмыкье районымкэ ныбжыкIе театрэу Ахэдажэго Мэджидэ ыцэ зыхырэм, нэмийкхэм мылькукIе IэпIэгъу афэхуугъях.

Республикэм и Лъэпкэ музей агъэцкIэжы.

ЗэхъокIынгъэхэр

Культурэм иунэхэр къоджэ псэупIехэм яадминистрациехэм япхыгъэхэу Iоф ашIэнэр нахьшукI Кошхъоблэ районым, фэшхъафхэм аашалытэ, егъэжьапIехэр ашыгъях.

2020-рэ ильэсир шIэжьымрэ Ѣытхуумрэ я Ильэсзу Ѣытагь. Адыгейим культурэмкэ иоофшепI 16 ѢагъэцкIэжьыщт, Псэйттыку культурэм и Унэ Ѣашьыщт.

«Родинэ цыкIум икультур» зыфиорэ федеральнэ Iофтхъабзэр «Единэ Россия» лъигъэкотэшт.

Республикэм культурэмкэ и Министрствэ лъэхъаным диштэрэ мурадхэр илэх. Цыфхэм ипIун, игъэсэн, ѢылакIэр нахьшуу шIыгъэнэр пшъэриль шъхъаIех.

АфэгушIуагъэх

Культурэм иоофшIе и Мафэ фэгъэхыгьэу Аульэ Юрэ республикэм Ѣыпсэухэрэм къафэгушуагь. Щытхуу тхылъхэр зэртэжьгъэхэм ашыщу Бадий Къэпльян, Бырысыр Абдулах, ШIеуапцIэкъо Аминэт, Сулейманов Юныс, Роман Корчагэ, Къыкъ Бэллэ, Джыгунэ Фатимэ, Ацумыжь Рустам, Теуцожь Марыет, ГъукIэл Батыр, Исаева Анжелэ, Анзорыкъо Марзыет, Теуцожь Нурыет, Ацумыжь Адамэ, Цэй Розэ, Къулэ Мыхамет, ансамблэхэу «Налмэсир», «Исламыер», театэрэх, нэмийкхэри.

Зэхахьхэм хэлэжагъэхэм яеплъякIехэр къауагъях.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтхэр зэхахьхэм къыщытхыгъэх.

Игъом бгъэунэфыным мэхъанэшхо ил

24 МАРТА

Гъэтхапэм и 24-р жъэгъэузым пэуцужыгъэним и Дунэе мафэу хагъэунэфыкы. Аш фэгъэхыгъэ пресс-конференции жъэгъэузым пэуцужыгъэнымкэ Адыгэ республике клиническэ диспансерэу Шышхъэ Долэт ыцэ зыхырэм щыкуагь.

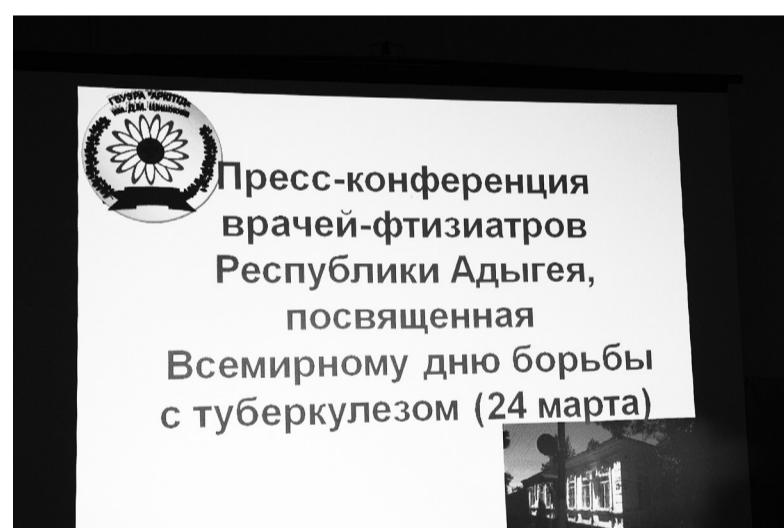

Іофтхабзэм хэлэжьагъэх диспансерым иврач шхъаlау Мамый Нурбый, Иэзаплэу зигугуу къэтшыгъэм лъэнэйкю зэфэшхъафхэмкэ иврахху Татьяна на Ермаковар, Светлана Коропенкар, Шынэхъо Фатимэт, Ольга Пляскинаар ыкы Валерий Терещенкар, республике ыкы къэлэ къэбарлыгъээс амалхэм ялъыклохэр.

Мы мафэм ихэгъэунэфыкын джыри зэ тыгу къегъекъижы типсауныгъэ тызэрэлтылъэн фаер. Жъэгъэузым пэуцужыгъэним епхыгъэ йофтхабзэм зэрдажьагъэхэр «Уахътэр маќо!».

Фтизиатрическэ къулыкъум ыкы зэхэт Ыэзэн йофым епхыгъэу 2020-рэ ильэсэм ашлагъэм изэфхыссыжхэм, къихъэгъэ ильэсэм пшьэрэлтыкэу зыфагъэуцужыхъэрэм атегущыагъэх. Жъэгъэузым ебэнгъэнымкэ республиком щыпсэурэ цыфхэм Ыэпилэгъоу арагъэгъетырэр нахышту шыгъэнымкэ зэрхъэрэ йофшэнми медицинэм икъулыкъушшэхэр къитегущыагъэх.

Врач шхъаlау Мамый Нурбый къызэриуа-гъэмкэ, блэкъигъэ ильэсэм жъэгъэуз хъугъеху Адыгэ Республиком нэбгыри 102-рэ щагъэунэфыгъэ, 2019-рэ ильэсэм бэкъэ нахыбагь — нэбгырэ 152-рэ. Сы-маджэхэм ашыщэу нэбгырэ 95-р шъольтырэмренэу щыпсэухэрэм ашыщых. Республике учетым пстэумкэ жъэгъэуз зиlэ нэбгырэ 1401-рэ хэт. Ахэм ашыщэу узэлэзэн пльэкъишт нэбгырэ 869-мэ яшлуагъэ арагъэкы, нэбгырэ 51-мэ Иэзэгъу агъоты-

шынэу врачхэр къяджагъэх.

Жъэгъэузым пэуцужыгъэнымкэ Адыгэ республике клиническэ диспансерыр зэрифэшшуашшэу зэтегъэпсыхъагь. Сымаджэу къяулэхэрэм Ыэпилэгъу зэрафэхуущхэ Ыэмэпсымэхэр зэрагъэгъотыгъэх, аужыре шапхъэхэм адиштэрэ оборудованиея я. Лабораториим амалэу илэхэм яшлуагъэкэ јэгъэузир цыфым къеузигъэ къодыреу къыхагъэшын ыкы елэзэнхэ альэкы, диспансерым ичут хэтхэм Ыэпилэгъу афэхъу.

141,7-м ехъу къылэхъагь. Уз щынагуу жъэгъэузым республикэм зыщмышишшомбъуным, ар пасэу ыкы игъом къыхагъэшын фэлорышшэрэ йофтхабзэхэр зехъэгъэнхэм афэш къэралыгъо программэу «Псачуныгъэм хэхъоныгъэ ёшыныр» зыфилорэр пхыраши. Аш къыдыхэлтыгъэу сомэ миллион 1,5-рэ къафэкуагь. Мы мылькүмкэ къалэм ыкы район кабинетхэм Ыэзэгъу уцхэр къафэшэфыгъэх.

Йофтхабзэм къэбар гушуагъо

зым пэуцужыгъэним и Дунэе мафэ ипэгъокуу Лениным ыцэ зыхыре гупчэм флюорографие зышашын альэкыщт автомобилир къышшэу.

Йофтхабзэм къышшыгъиэгъэ врач пстэуми зэрэхагъэунэфыкыгъэмкэ, мы уз шынагхор хэммуужынхъээзэ пасэу къыхагъэшынмэ, нахь гъэхъужыгъошу мэхъу. Арышь, япсауньгъэ игъом лыпльэнхэу, ильэсэм зэ флюорографие арагъэ-

диспансерым лучевой диагностикэмкэ иотделение компьютерэ томограф члэт. Сымаджэм Ыэпилэгъу зэрафэхуущхэ Ыэзэгъу уцхэр зэкэ я, ау еж цыфыри зэлээжэйним фэххазырын, специалистхэм къыралорэр зэкэ югъэцэлэн фае.

2020-рэ ильэсэм жъэгъэузым пэуцужыгъэнымкэ Адыгэ республике клиническэ диспансерым республике бюджетым къыхэхыгъэ сомэ миллионы

къышшыагь. Мыекъуапэ къылэхъиль поселкэу Севернэм жъэгъэузым пэуцужыгъэнымкэ диспансерыкэу щагъэпсыштим ипроект хъазыр. Зы сменэм аш нэбгыри 150-рэ ыштэн ылъэкишт, чэщи мафи зышялээштхэ чыпли 175-рэ, мафэм тельтагъэу 25-рэ хэтштых.

ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр ішшынэ Асплан тырихыгъэх.

ЛъэгъошIу тетыгъ

Жэнэ Кырымызэ Хъаджымосэ ыкъор Тэхүтэмийн районом ит къуджэу Афыпсыпэ гээтхапэм и 7-м 1919-рэ ильэсүм кыщыхъугъ.

Гээнүүм ихэку комитет итхамэстагь, мамырныгээм дэзгаштэхэр я Дунэе конгрессээ 1973-рэ ильэсүм Москва щылагъэм хэлжэйагъ, «Борец за мир» зыфиорэ дышье медалыр кыфагъэшьшагъ. Илтературнэ гэхъягъэхэр къэралыгъ тоянхэмкэ, шүхъафтынхэмкэ хагъэунэфыкыгъ.

Усаклоу Жэнэ Кырымызэ адигэ лъэпкынанахаа ыгъашохэр аацыц, иусабхэр адигэ композиторхэм орэдышом ралъхъагъэх. «Синан», «Си-къудж», «Хэбээ дахэу тэтийр джащ фэд», нэмийкхэм гур къыдашаа. Ахэм уаклэдэукимэ, укъызхагъэшхъожьы, зыкыуагъэшэжьы, о пшъхъэки лъэпкын шу фапшиш пшоигъю мэхъу. Гушыгъ лъэшыр, уса дэгүүр — куачлэба!

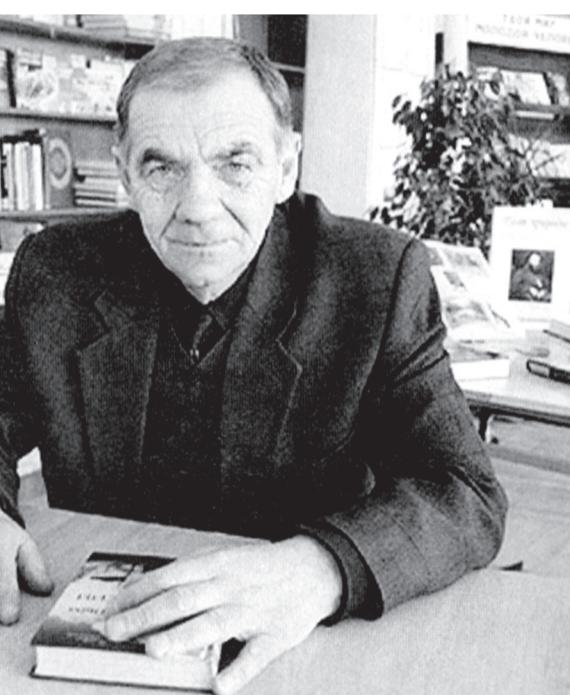
Жэнэ Кырымызэ УФ-м ильэсүм кыщехъэжьагъ. Ильэсүм Кырымызэ хэку гээзтэу «Социа-

листическе Адыгейим» иотдел ипащэу тоф ышагъ. Аш ыуж ильэс 14-м кынкоц Адыгэ хэку исполкомын ирадио Комитет итхамэстагь. 1973 — 1983-рэ ильэсхэм адигэ тхаклохэм яорганизации ипещагъ. Жэнэ Кырымызэ ытхыхэр 1935-рэ ильэсүм щегъэжьагъэу кыхиутиштыгъэх. Иусэхэр, поэмэхэр, рассказхэр адэтхэу тхыльхэр кыидигъэхъагъ. Ахэм адигэ лъэпкын ихье-гъэх-халэлгъэ, иофшиакэ, илэжкакэ къашыриотыкыгъ.

ТхылъыкI

Охътэ лъэужхэр

Уахътэр. Цыфыр. Гъашлэр. Мы йахвищыр сидигъуи зэготхэу зы гупшигээ мэстанэм екы. Цыфыр Тхъэм кыгъэхъугъэ псе зыптихэм анах лъешэу ары зэральтиэрэр.

хасэм пхууитуу кыккеныеагъ — Фатимэтэрэ Джэнэтэрэ.

Кушуу Аслын иочерк пэлчч тарихъ хуугъэ-шлэгъэ иним епхыгъ — Апэрэ Дунэе заом адигэ шыудээ полкыр зэрэхэлэжьагъэр, адигэхэр ялтыгъ, янамыс зэрэфэсакыщтыгъэхэр, Хэгъэгү зэошхом Теклоныгъэр кызызрэшьдахыгъэр авторым итхыгъэхэм аацыкгээтхыгъ.

Революцием ибэнэкто лъэшыгъэу, адигэ лъэпкынкээ зы-шхъамысажь-емызэшыжьы-щтыгъэу Хыхъурэтэ Шыхъанчэрэе ехыллагъэр, тхыдэ зы-цэ хуугъэу Кушмизээко Айтэч фэгъэхыгъэ очеркыр узэпащэу гъэпсыгъэх — ахэр цыфышио зафэхэу адигэ лъэпкын кы-хэвьгъэхэм ясурэт шыпкъэх.

Кушум итхыль я II-рэ шхъэ Адыгэхъалэ аацыпсынэу зэрэхъуухъэм, зэрэгьеуцугъэм ехыллагъ.

Бжъэдигъуу къоджабэр хычилэгъ зашыгъэ ужым, зы «нэбгээ псеупиэу» мы къалэр адигэхэмкэ хуугъэ. Я III-рэ шхъэ Адыгэхъалэ аацыпсынэу зэрэхъуухъэм, зэрэгьеуцугъэм ехыллагъ.

Кушум итхыль я II-рэ шхъэ Адыгэхъалэ аацыпсынэу зэрэхъуухъэм, зэрэгьеуцугъэм ехыллагъ.

Бжъэдигъуу къоджабэр хычилэгъ зашыгъэ ужым, зы «нэбгээ псеупиэу» мы къалэр адигэхэмкэ хуугъэ. Я III-рэ шхъэ Адыгэхъалэ аацыпсынэу зэрэхъуухъэм, зэрэгьеуцугъэм ехыллагъ.

«Портреты времен» зыфиорэ урсызбээкээ тхыгъэ, ау аш адигы, урсыз эфедэу амал къареты адигэ лъэпкын ита-

рихъ куу хэтигъээ цыфхэм яду-

нээтиетыкыгъэр охьтэ зэфэ-

шхъафхэм ательятаагъэу ашэ-

нимкэ. Тэ тшхъэ кырыкы-

гуу, хазаб тхамыкыагъоу лъэпкын пэклэгъэгъэр, ыщечи-

гъэр, тицэхэгъэр мэзахэм кы-

хэккынхэшь, щылэкэ нэфим

фэклюнхэм пае, щэлэгъэу, лы-

гъэу, амалуу алэклэлгъэгъэр

зынэсэштэгъэр зэхэгүүфыкыгъ-

гъэу нэм кыккенээгъэуцорэ та-

рихъ очеркхэр лъешэу тицэ-

хэгъэр, тинепэр щылакэ нахь

тыфэсакыгъэр, хэдгъахьюу тылсэу-

нимкэ кытшхъапэшт.

Кушуу Аслын итхылъыкээ

«Гъогу маф!» етээ, ежым

икъэлэмынэу мыуцэкунэу тыфэ-

льяло.

шуушинир яшэнигъ, лыгъэ ахэлтигъ.

Лыхэсэ Мурат-Чэрэе иунэгъо лъапсэ джары тарихъ шлэжым кызызрэхэнагъэр. Ежыр Ставропольскэ гимназиим шеджагъ, аш үүжим игъэсэнгъэ лын-

гъэктотэним фэштэдэгээнидээ кыратынэу лъэу тхыль ытхыгъ,

граждан инженерхэр зынагъэхъазырхэр институтуу Санкт-Петербург дэтим макло. Я 20-

рэ лъэшэгъум иильэс кынхэми къаухыгъэп Мурат-Чэрэе,

урьс-япон заом хэлэжьагъ, лыгъэу хэлтийр мыйзэу, мыйлоу тинхэмкэ хагъэунэфыкыгъ.

Общественнэ-политикэ щылакээр анах зынагъылтэгъэ ильэсхэм Лыхэсэ Мурат-Чэрэе къалэу

Баку игенерал-губернаторыгъ. Үгүү хэлтийр Баку зынагъылтэгъэ адигэхэм къарилгъагъ, икуудажэ — ядэхж клонэу нэдэлгэлтийн эзримыгъэр, ыгыкэ ар ренэу щынагъылтэгъэ зыдигъами.

Лъэпкын ыуусыгъэ ордым ильэс 300-м зы лы шынагъылтэгъэ къэхъурэм Мурат-Чэрэе зэрэшынагъэр кынхэмкэ ашынагъ. ыкъо-

хэри тым игъогу руулагъэх.

Нэклюбъор зынагъылтэгъэр МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Хэкужьым итарихъ зыцээ

пытэу хэуцагъэхэу, кыхэнэгъэ гээсэгэ-еджагъэхэу, гъэшэе

мурад инхэр щынагъэм пхы-рывацшыгъэхэу, Кавказ заом

ытхыгъээзэхъам ахэлэжьагъэхэм

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Мурат-Чэрэй ягашлээ зынагъылтэгъэхъам

афэгъэхыгъэ очеркхэр осенчэхъ.

Тхыльыр кызызрэхъамыгъ

ыкъохэу Абубэчир, Хъанашхъо,

Пенсиехэмкэ фондым къеты

Унэгьо 1400-мэ

Блэкыгъэ 2020-рэ ильэсүм кыщыублагъэу унагью апэрэ сабыир кызэрхыхагъэхэм ны мылькур къараты.

А ильэсүм ыкчи джы тызыхэтим пыкыгъээм Адыгейим щыпсэоу унэгьо 1410-мэ аш фэдэ къералыгъо йэпилэгъу агъотыгъ.

2021-рэ ильэсүм ищиле мазэ и 1-м кыщегъэжьа-гъэу ны мылькур сомэ 483881,8-рэ хүргээ. Апэрэ сабыир кызэрхыхагъэгъэ унагью ар кызэрхагъэхэм псэукэ амалэу ялэр нахышу шыгъэнэм, къелэцыклю иеджэн, къелэцыклю ыгытпэм зэрчэсэри хэтэу, ным ипен-

сие зыщызэукарэм е сабыуу сэкъатныгъэ зиэр социальнэу щыгынгъээм хэгъэгъозэгъэнэм пэуа-гъэхан фитыхъ.

Къелэцыклю ынныбжь ильэсүм зикъукэ ны мылькур агъофедэн аль-къышт, ау... Гушылэм пае, унагью псэукэ амалэу илэр нахышу шыгъэнэм пае банкым чыфэ къы-лихинэу, аш ежь илах хилхъаштимэ е къы-хыгъахэр ыпщыныжь-щимэ, къелэцыклю ыгыт-

пэм ыпкэ ытын фаемэ е сэкъатныгъэ зиэр сабыим ихгэгъозэн ишыкя-гъэхэр кыщэфыщтмэ ны мылькур кызэрратыгъэм тетэу ыгъэфедэн фит.

2020-рэ ильэсүм кыщыублагъэу мы йэпилэгъур бгъэсным пае лъэу тхылтыр птын ишыкя-гъэжьэп. ЗАГС-м къебарэу Пенсиехэмкэ фондым кыльигъээсигъэм кыпкырыкыхээ, аш испекалистхэм тхылхэр агъэхъазырх. Нэужым къералыгъо фэло-фашэхэм япортал е фондым интернет нэклубо ным е тым щагъэпсыгъэ «унэе кабинетым» сертификатыр рагъахъэ.

Шыгуу къэдгэжьыжын, ны мылькум фэгъэхынгъэ программэм 2026-рэ ильэсүм итгэгъэгъазэ и 31-нэс къуачэ илэшт.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щызэм ипресс-къулыкъу

Псауныгъэр къэухумэгъэнэр

Псэолъакэм кощижьыгъэх

Джэджэ район сымэджэштим ипчъэхэр медицинэ йэпилэгъу зищыкягъэхэм къафызэуихыгъэх.

Шыгуу къэтэгъэжьыжы, Джэджэ район сымэджэштим зищыкягъэхэм къафызэуихыгъэх. Проектын ишын зэрэхорэр Адыгейим и Лышхъяэу Къумпыл Мурат инэппэлэгъу ригъэкыгъэп.

хэхыгъэ сомэ миллионы 153-рэ мыш ишын пэуа-гъэхагъ. Проектын ишын зэрэхорэр Адыгейим и Лышхъяэу Къумпыл Мурат инэппэлэгъу ригъэкыгъэп.

Ыпекэ щыгъэгъэ сымэ-

джештэр 1964-рэ ильэсүм ашыгъагъ ыкчи шапхэхэм адиштэжьыщтгээ. Аш ыпкэ къикыкэ псэолъакэ Джэджэ районим щагъэпсыгъ.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

Мэз хъизмэтыр

Гектар 30-м нэсэу

Адыгэ Республика мэзхэмкэ и Гээорышапэ кызэрэ-щауагъэмкэ, 2021-рэ ильэсүм кыщегъэжьагъэу мэзир агъэлжынным фытегъэпсыхъэгъэ юфтхъабзэхэр зэха-щэштых. Ильэс къэс гектар 30 мэзхэм ахагъэхъонэу агъенафэ.

— Мэзхэр кызэрэты-ухумэштим даклоу жы хуугъэ чыгхэр итуул-кыштых. Нахыбэрэм-кэ кымафэм, хэвшхыа-фыкыгъэ техникэр кыз-фэдгэфедээ чыгхэм яиупкын епхыгъэ юфт-шэнхэр зэшотэхых, —

хэмкэ и Гээорышапэ. Гээорышапэ илашэ игуадээу С. Л. Гавришо-вым кызэрэхигъэшы-гъэмкэ, мэзхэр зэтэгэу-цожыгъэнхэм фэш чыгчыклюхэм ягъэтэйсүн мэхъаншхо ил.

Лъэпкэ проектэу «Эко-логием» къыдыхэлтэгъэ

программэу «Мэзхэр къэу-хумэгъэнхэр» зыфиор-рэм 2024-рэ ильэсүм нэс икъэгъэльэгъон шъхьаэу щитын фаер чыгэуу рауп-кыгъэмрэ агъэтэйсүгъэм-рэ зэфэдизын хууным кыфэкогъэнэр ары.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

Къералыгъо автоинспекцием къеты

Гъогурыклоныр щынэгъончъэным пай

Мэзэхэ уахтэм нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр нахыбэрэ лъэсрыклохэм агъофедэнхэу Къералыгъо авто-инспекторхэм Мыекъопэ къералыгъо технологичесэ университетим иволонтерхэр ягъусэхэу цыфхэм къя-джахъэх.

Гъогурыклоным хэлажэхэрэ нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр агъофедэнхэу зэрэштим элхыгъэ пэшорыгъэш зэдэгүүшгэгъэхэр инспек-торхэмрэ волонтерхэм-рэ Республика икъэлэ гупчэ иурамхэм ащадашыгъэх.

Автомобилхэр зыщы-зеклорэ гъогум сакыныгъэ къазыщыхэмфэкэ къыкэлэлтижыклон ыльэкыщтхамыкляхохэр агу къа-гъэжьыжьыгъэх. Сыдигъуу гуфалпээ зеклонхэу ыкчи гъогуу зыптыркын иша-хэхэр амыгкъонхэу зафагъэзагъ. Анах шъхьа-лэу аналэ зытырарагъэ-дэзагъэр машинэхэр зэры-клоэр гъогур зэлэччи зы-хыкэ гаджетхэр амыгъэ-федэнхэр ары. Ахэм яла-жээхэлэхэр тхамыкляхохэм изэхэшаклохэм цыфхэм аралуагъ. Аш

фэхэрэр щысэу къафа-хыгъэх.

Пчыхаешхъэ уахтэм лъэсрыклохэр гъогум нахь къыщылэгъонхэм фэш нэфынэр къэзытырэ ху-шхъафыкыгъэ пкыгъохэр агъофедэнхэу юфтхъабзээм изэхэшаклохэм цыфхэм аралуагъ.

ишуагъэкэ гъогу хуугъэ-шагъэхэм япчагъэ нахь макэ зэрэхуущтим яцы-хэ тель.

Гъогурыклоным ишап-хэхэр зэрэхтэгъэ тхап-пэхэр юфтхъабзээм хэлэ-жьагъэхэм аратыгъэх.

ИШЬЫНЭ Сусан.

Искусствэр — тибаиныгъ

Къашъор ягуунэс

Лъэпкъ кіләцыкъу къэшъокъо ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэр» дунаим шүкіл щашъе.

— Аужыре ильэсхэм Москва, Тыркуем, Мыекъуапэ, нэмькіхэм ашыкъогъе дунэе фестивальхэм тахэлжэяа, щитхуцэхэр къашыдэхыгъ, — къеуатэ «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» яхудожественнэ пашеу, Къэбэртэе-Бэлкъарым изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Нэнъижъ Айдэмъир. — Фестивальхэм сидми такыщышъорэ къодыеп. Лъэпкъ шэжжым зедгъээтызэ, зэлукъэхъэр тиньбыжыкъехэм еджапэ афэхъух.

«Ныбжыкъе къашъор», «Ильямъир», «Зэфакъор», фэшъяфахъери ансамблэм къешъых. Нэнъижъ Айдэмъир къашъохъэр ыгъэущүхээ, лъэпкъым итарихъ, шэн-хабзэхэр, ныбжыкъехэм яеплыкъехэр къиделтьтэх.

Лэужхэр, лъэпкъхэр зэфэзыщэхэрэ къашъохъэр гум къегущыкъых. Къэзэкъ культурэм изыгъесанлэу «Звонницэм» «Мые-

куапэ инэфыльэхэмрэ» ныбджэгъуныгъэ зэдьрия. Адыгэ къашъохъэр къэзэкъ ансамблэм къешъых, «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» къэзэкъ къашъохъэр къагъельягъо. Ансамблитури зэхэтэу лъэпкъ къашъохъэр къынзэдашъых.

— Искусствэм лъэпкъхэр зэфещэх, — къытиуагъ «Звонницэм» ихудожественнэ

пашеу Дмитрий Гордиенкэм. — Ныбжыкъехэм шэн-хабзэхэр, тарихыр ятэгъашэ. Адыгэ ордхэри тиансамблэ къеох.

«Мыекъуапэ инэфыльэхэм» якъэшъуаклохъ Султанэ Эльмирэ Хъакъуй Ислъам-рэ лъэпкъ къашъохъэр агу рехыхъ. Ансамблэ цээрлиоу «Налмэсым» еплъыхээзэ, адыгэ къашъохъом нах афэцагъэ хъугъях.

— Адыгэ Республиком щыкъор эмфэхъем тигуалэу тахэлжээ, — къаляутэ гушиэр зэлэлахъизэ Э. Султанэмрэ И. Хъакъумир. — Адыгэхэм я Ильясыкъе фэгъэхыгъэ зэхахъэу «НАН-м» щыкъуагъэм тыкъыщышъуагъ, цыиф гъэшлэгъонхэр щитльэгъу-гъэх. Зэльшашэрэ археологэу Тэу Асплан къытфиотэгъэ тарихъ къэбархэр тщыгъу-пшэштхэп.

Къэралыгъо гъэпсыкъе илэу Адыгеир зылсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэхахъэхэм «Мыекъуапэ инэфыльэхэр» ахэлэжъэштэх. Нэнъижъ Айдэмъир къызэртиуагъеу, адыгэ биракъым, адыгэ шуашэм ямафхэм, нэмькіл лъэпкъ мэфэклэхъэхэм ансамблэм зафэгъэхъазыры. Адыгэ шуашэр зэрэзепхъащтэм хэхилэгъэ зэхахъэхери гъэшлэгъон хъущтхэу Нэнъижъ Айдэмъир елтыте.

Суретым итхэр: «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» якъэшъуаклохъ Султанэ Эльмир юки Хъакъуй Ислъам.

Ятлонэрэ купыр

Апэ итым ІукІэшт

Хэгъэгум ия 2-рэ куп хэт футбол клубхэм я 19-рэ ешлэгъухэр гъэтхапэм и 19 — 20-м ялагъэх.

Волейбол

Гугъэр чIэтымынэу тяжэшт

Хэгъэгум волейболымкъе изэнэкъокъу хэлэжъэрэ хуульфыгъэ командэхэу авшъэрэ купэу «Б-м» хэтхэм яешлэгъухэр Мыекъуапэ щыкъуагъэх.

Воронеж, Ростов-на-Дону, Краснодар краим, Мыекъуапэ яволейбол командэхэр я 10-рэ къеклокыгъом тюртило Ѣзыдеш-шлэгъэх.

ЗэIукІэгъухэр

«Динамо-МГТУ-м» изэлүкъе-къухэр къыхэтэгъэштэх.

«Динамо-МГТУ» — ЦОП Краснодар край — 3:0 (25:19, 25:20, 25:16).

«Динамо-МГТУ» — «Кри-сталл» Воронеж — 3:0 (29:27, 25:20, 25:20).

«Динамо-МГТУ» — «Ростов-

Волей» — 3:0 (25:22, 25:20, 25:16).

— Авшъэрэ купым пешорыгъэш ёшлэгъухэр Ѣзыдеш-шлэгъэх, — къытиуагъ «Динамо-МГТУ-м» итренер шхъяланэу, Адыгэ Республиком изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм. — Зэнэкъокъур зэкэлеми ахүхгъэгоп. Пешорыгъэш ёшлэгъухэм Воронеж, Къыблэ Сахалин якомандэхэр зэрааш-шлэгъхэм ялтытыгъэр бэ.

ЧыпІэхэр

- «Волжанин» — 90
- «Динамо» Иж — 79
- «Динамо-МГТУ» — 70

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» къалэу Махачкала Ѣшшлэгъ.

КІэуххэр

«Биолог» — «Ессентуки» — 4:0, «Махачкала» — «Зэкъошныгъ» — 6:0, «Черноморец» — «Кубань-Холдинг» — 1:1, «Спартак» — «Краснодар-3» — 0:1, «Анжи» — «Легион» — 0:2, «Динамо» — СКА — 1:3,

«Кубань» — «Форте» — 3:0, «Интер» — «Мэшыкъу» — 1:2.

Я 18-рэ ешлэгъухэм ашыщэу и 17-м Ѣшлэгъэр: «Туапсэ» — «Интер» — 3:1.

Гъэтхапэм и 24-м я 20-рэ ешлэгъухэр «Къыблэм» Ѣшкъуагъэх. «Зэкъошныгъэр» зэнэкъо-кум апарэ чыпІэш Ѣшызыгъэу «Кубань» Мыекъуапэ Ѣшлэгъ.

«Динамо-МГТУ-м» теклони-гъэр 24-рэ къыдихыгъ, «Кристаллым» 23-рэ, «Элвари» — 20.

«Элвари» Воронеж, Ростов-на-Дону, Грознэм якомандэхэм тюртило адешлэшт. Теклони-гъэр къызэрхыщт пчъагъэм ельтыгъ чыпІэш Ѣшызыгъэх. «Кристаллым» «Динамо-МГТУ-м» ыпэ ишшыщтэу тэлтытэми, «Элвари» ешлаклэу къыгъэлэгъо-штэр тшлэрэп.

Арэу Ѣштими, авшъэрэ купым апарэ чыпІэш 4-р къыдээхыщтэх. Мыекъуапэ ишшаклохэр ашыщхуущтхэу тэгүгъэх. Команди 4-р арти медальхэм афэбэнэн зылэгъыщтэр.

Мэлдэгъэфьгу мазэм и 1 — 5-м Воронеж, Грознэм, Къ.-Сахалин, Ростов-на-Дону якомандэхэр зэдешлэштэх. «Динамо-МГТУ-м» тифэгумэкъызэ, гугъэр чIэтымынэу къэбархэм тяжэшт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкИ къыдэзыгъэхъэр: Адыгэ Республиком лъэпкъ ЙофхэмкIэ, ИкИыб къэралхэм ашып-псурэ тильэпкъэгъухэм адьрияэ зэпхыныгъэхъэр ыкИ къэбар жуугъэм иамалхэмкIэ и Комитет ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приимнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кIэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр арти. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлгээ, шрифтыр 12-м нахь цыкIунэу Ѣштэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкIегъэкложыхъ. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр: Урысы Федерацием хэутын ЙофхэмкIэ, телефон-хэмкIэ ыкИ зэллэ-ИсыкIэ амалхэмкIэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпIэ гъэлоры-шламI, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахуатырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4472 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 558

Хэутынм узцы-кэлхэнэу Ѣшт уахтэр Сыхъатыр 18.00 Зыщаушахуатырэр уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъяIэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяIэр игуадзэр Мэшлэкъо С. А.

ПшъэдэкIыжъ зыхъырэ секретарыр Тхъаркъохъо А. Н.